

MEESTERWERKEN

WEEKBLAD VOOR JONG EN OUD

PRIJS PER NUMMER : 3,50 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN
(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

In het licht van de lantaarn

De ware uitvinder van de stoommachine

Uitvinders kennen vaak een droevig lot. Dit was het geval met den weldoener der mensheid die de stoommachine uitvond. Hij sleet een groot gedeelte van zijn bestaan in een kooi, waar men hem in opgesloten had, daar men hem voor krankzinnig hield.

In het midden van de XVIIe eeuw schreef de bekende Marion de Lorme een brief aan Dessiat de Cinq-Mars, waarin volgende bijzonderheden omtrent dit geval voorkomen:

«Mijn beste Dessiat, terwijl gij doende zijt mij te Narbonne te vergeten en u aan de vermaken van het Hofleven overgeeft, neem ik te Parijs, volgens uw wens, de honneurs waar bij Lord Worcesters.

Wij wandelen samen van de ene merkwaardigheid naar de andere. Zo waren wij gisteren te Bicêtre, waar wij een zeer wonderlijken nar ontdekten. Toen wij door den tuin gingen en ik mij, half dood van angst, tegen mijn geleider aandrukte, kwam plotseling achter de ijzeren stangen van een kooi een lelijk en afschuwwekkend gezicht te voorschijn.

— Ik ben geen gek, ik ben niet krankzinnig, schreeuwde de ongelukkige, ik deed een ontdekking die het land, dat er gebruik van maakt, rijk zal maken.

Ontzet over de vertwijfeling, die uit het aangezicht van dit wezen sprak en over de droefenis, die uit zijn hulpgeroep weerklonk, vroeg ik aan den oppasser, die ons vergezelde, welke ontdekking die ongelukkige eigenlijk had gedaan.

Hij lachte, haalde de schouders op en verhaalde ons dat de gek met behulp van kokend water zware lasten wou opheffen en nog vele andere wondere zaken meende te kunnen verrichten. Hij heette Salomon de Caus en was vier jaar geleden te Parijs aangeland om

een verzoekschrift en een uiteenzetting van zijn uitvinding aan den Koning te overhandigen.

Richelieu zond den man evenwel wandelen. Maar deze hield niet af, smekend dat men toch een proef zou nemen en zijn geschrift onderzoeken. Dat duurde zolang tot Richelieu den man moe werd en hem in het gekkenhuis van Bicêtre deed opsluiten.»

Deze Salomon de Caus, die niet bekend staat in de geschiedenis van de wetenschap, die opgeslotene uit het gekkenhuis van Bicêtre, is echter niettemin de ware, eerste uitvinder van de stoommachine geweest.

Een en ander over druk straatverkeer

Men hoort wel eens zeggen:

— Op dit of dat punt van de stad bestaat een bijzonder druk straatverkeer, juist zoals te Parijs.

Wanneer men echter op cijfers steunt, moet men toegeven dat zulke vergelijking gewaagd is.

Voor enige jaren heeft men een onderzoek ingesteld naar het straatverkeer in de grote wereldsteden.

Bij Mansion House in de «City of London» komen dagelijks de meeste voetgangers voorbij.

Over de Place de l'Opéra te Parijs de meeste vervoermiddelen.

Elken dag gaan ongeveer 500.000 mensen voorbij 't Mansion House. Het aantal rijtuigen belooft 50.000.

Voor wat de Place de l'Opéra betreft, zijn deze getallen respectievelijk 450.000 en 63.000.

Na deze twee grootste verkeersaders, komt de Broadway van New-York, waar zo wat 480.000 voetgangers per dag defileren.

In de vierde plaats wordt aangegeven de Puerta del Sol te Madrid, op welk plein negen of tien drukke straten uitlopen. Aldaar komen dagelijks 360.000 mensen voorbij.

Dan was het, voor den oorlog, de beurt aan de Friedrichstrasse te Berlijn en aan het Wladimirskiprospect te St-Petersburg elk met 300.000 voorbijgangers. Langs de Weener Grobe wandelden dagelijks 270.000 personen.

IN HET LICHT

JAN DE SCHUUTER

VAN DE
LANTAARN

IN DE
KROON

UITGEVER

L. OPDEBEEK

ANTWERPEN

SWA.

JAN DE SCHUYTER

In het
Licht van de Lantaarn

Folkloristische wetenswaardigheden

Gevolgd door een keuze

SPROOKJES
van de GEBROEDERS GRIMM

Pentekeningen van Edmond VAN OFFEL

Kleuromslag van Jan WATERSCHOOT

L. OP DE BEEK — UITGEVER — ANTWERPEN
1949

De twaalf jagers.

Een prins verloofde zich in het buitenland, met een mooi meisje, maar, vooraleer de bruiloft kon worden voltrokken, ontving hij het bericht, dat zijn vader op sterven lag en hem nog eenmaal wenste te zien.

— Mijn geliefde, sprak de prins tot zijn verloofde, wij moeten scheiden. Zodra ik koning ben, kom ik u halen, om u als mijn gemalin op den troon te vestigen.

Hierop vertrok hij naar zijn vaderland en vond er, inderdaad, zijn vader stervend.

— Mijn zoon, sprak de koning, ik ben verheugd u te zien. Ik heb u een verzoek te doen, dat ik gaarne zag verwezenlijkt.

— Spreek, mijn vader. Ik zal uw wens volbrengen.

— In 't belang van uw toekomstig rijk, heb ik u een gade gekozen. Zij is de dochter van een machtigen koning. Beloof mij haar te zullen huwen, zo kan ik gerust, voor eeuwig, de ogen sluiten.

Door droefheid overstelpt, beloofde de zoon aan zijn vader het meisje, dat deze voor hem bestemd had, te huwen.

Door deze belofte gerustgesteld, stierf de koning in vrede.

Zodra de rouwtijd verstreken was, wilde de zoon den wens van zijn vader nakomen en hij liet bij den machtigen koning aanzoek doen om de hand van zijn dochter. Zij werd hem toegestaan.

Dit vernam zijn vorige verloofde en deze werd ziek van verdriet. Haar vader verzon alles om haar op te beuren, doch te vergeefs.

— Zeg mij toch wat er u scheelt, mijn kind, en ik zal al uw wenssen bevredigen !

— Vader, antwoordde zij, ik wens elf jonkvrouwen naast mij te zien, die uitwendig volkomen op mij gelijken.

De vader zond langs alle kanten boden uit, die er in slaagden elf meisjes te vinden, die een treffende gelijkenis met het bedroefde meisje vertoonden.

Nu liet zij twaalf jagersuniformen maken en zij trok er een aan en beval, dat de elf meisjes hetzelfde zouden doen.

Hierop nam zij afscheid van haar vader en reed naar het paleis van haar voormaligen bruidegom, dien zij steeds liefhad. Zij bood hem haar diensten aan. De koning monsterde het twaalfstal, was zeer in zijn schik met hun flinke houding en nam ze allen in zijn dienst.

De koning bezat een leeuw, een zeldzaam dier. Op zekeren dag sprak de leeuw tot den jongen vorst :

— Ge denkt, dat ge twaalf jagers in uw dienst genomen hebt. Maar het zijn twaalf meisjes.

— Kom, zei de koning. Kunt ge zulks bewijzen ?

— Gemakkelijk, antwoordde de leeuw. Laat den vloer van de hal met erwten bestrooien. Mannen hebben een zwaren stap en zullen de erwten plat trappen, maar de vrouwen hebben een lichten gang en zullen over de erwten heenschuiven.

De koning gaf zijn toestemming en de hal werd met erwten bestrooid. Een van de kamerdienaars van den koning, die de jagers zeer goed mocht lijden, deelde hun mee waartoe de koning besloten had. Hierdoor werden zij op hun hoede gesteld en traden in de hal, met zwaren mannelijken stap, zodat de erwten verpletterd werden. Toen zij vertrokken waren, snauwde de koning den leeuw toe :

— Ziet ge wel, dat het mannen zijn ! Gij hebt mij belogen !

— Zulks geloof ik gaarne, sprak de leeuw. Zij werden gewaarschuwd. Maar ik durf u een andere proef voorstellen. Laat twaalf spinnewielen in de voorzaal gereed zetten en zie dan eens met welk genoeg zij die zullen bekijken ; dat doen geen mannen !

De koning liet nu twaalf spinnewielen in de voorzaal plaatsen. De kamerdienaar, die het gesprek had afgeluisterd, bracht de jagers hiervan op de hoogte. Toen de jagers in het paleis verschenen, sloegen zij niet de minste aandacht op de spinnewielen, zodat de koning, na hun vertrek, den leeuw bij zich riep en hem zei :

— Zijt ge nu overtuigd, dat gij gelogen hebt ?

— Wel neen, antwoordde de leeuw, want ze werden nogmaals gewaarschuwd.

Maar de koning vertrouwde den leeuw niet langer.

Op zekeren dag was de koning met zijn twaalf jagers op de jacht. Hij ontving de tijding, dat zijn bruid in aantocht was. Zijn eerste bruid werd hierdoor zo hevig getroffen, dat zij bewusteloos van haar paard zeeg.

Vlug snelde de koning ter hulp, ontdeed haar van haar handschoenen om haar pols te verfrissen. Daar ontdekte hij aan een van de vingers den ring, dien hij haar eens geschonken had. Nu beschouwde hij aandachtig haar gelaat en herkende zijn trouwe bruid. Opeens kwam hem al het afschuwelijke van zijn daad vóór ogen. Hij nam haar in zijn armen en riep :

— Gij zijt de mijne en ik ben de uwe ! Niets ter wereld kan ons nog scheiden !

In allerijl zond hij een bode naar de koninklijke bruid, met de tijding, dat het onnodig was haar reis voort te zetten en er van het huwelijk niets kon komen.

De leeuw, die ten slotte toch de waarheid had gesproken, werd weer in de gunst van den koning opgenomen.

SPROOKJES en VERTELLINGEN

VAN DE

GEBROEDERS GRIMM

BEWERKT DOOR

BERT KOENEN

PENTEEKENINGEN VAN
Ed. VAN OFFEL.

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN.
1926

DE TWAALF JAGERS.

Een prins verloofde zich in het buitenland, met een mooi meisje, maar vooraleer de bruiloft kon worden voltrokken ontving hij het bericht dat zijn vader op sterven lag en hem nog eenmaal wenschte te zien.

— Mijn geliefde, sprak de prins tot zijn verloofde, wij moeten scheiden. Zoodra ik koning ben kom ik u halen, om u, als mijn gemalin, op den troon te vestigen.

Hierop vertrok hij naar zijn vaderland en vond er, inderdaad zijn vader stervend.

— Mijn zoon, sprak de koning, ik ben verheugd u te zien. Ik heb een verzoek aan u dat ik gaarne zag ingevolg.

— Spreek, mijn vader, ik zal uw wensch volbrengen.

— In 't belang van uw toekomstig rijk heb ik u een gade gekozen. Zij is de dochter van een machtigen koning, Beloof mij haar te zullen huwen, zoo kan ik gerust, voor eeuwig, de oogen sluiten.

Door droefheid overstelpt was de zoon zijn zinnen kwijt en hij beloofde zijn vader het meisje, dat hij voor hem bestemd had, te huwen.

Door deze belofte gerust gesteld stierf de koning in vrede.

Zoodra de rouwtijd verstreken was wilde de zoon den wensch zijns vaders vervullen en hij liet bij den machtigen koning aanzoek doen om de hand zijner dochter. Zij werd hem toegestaan.

Dit vernam zijn vorige verloofde en deze werd ziek van ver-